

opinió

El dilema espanyol

Davant de l'anunciada sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut de Catalunya, seixanta-dos articulistes de sensibilitats i tarannàs diferents signen aquest article que es publica avui conjuntament a l'Avui, «Diari de Sabadell», «Diari de Tarragona», «Diari de Terrassa», «El 9 Nou», «El Periódico», El Punt, «La Mañana» i «Segre»

El dret col·lectiu a l'autogovern de Catalunya presenta unes profundes i inequívokes arrels històriques que el fan un cas especial en la política comparada de les realitats nacionals de tot el món. Com bé sabem, la voluntat de preservar l'autogovern va ser un dels vectors de la història medieval i moderna de Catalunya, que inclou innombrables guerres amb França i dues guerres contra la monarquia hispànica. Al segle XX, la voluntat d'autogovern dels catalans va cristal·litzar institucionalment amb la Mancomunitat, un embrió de govern nacional cridat a aixecar el país a tots els nivells. La imposició de la dictadura del general Primo de Rivera va posar fi a aquest tímid episodi de llibertat col·lectiva, però l'any 1931, abans que s'aprovés la Constitució de la II República Espanyola, es va recuperar un espai d'autogovern amb la institució de la Generalitat. No cal emfasitzar el que va suposar després per a Catalunya la imposició d'una dictadura i d'un govern autoritari durant quatre dècades. Després de la gran mani-

festació unitària de 1977, i seguint el guió de 1931, la Generalitat va ser restablerta abans que s'aprovés la nova Constitució democràtica, com a expressió d'uns drets històrics que aleshores no va discutir ningú. I un nou Estatut d'autonomia pactat entre tots va rebre un ampli suport popular en el referèndum de 1979. Anys després, la gran majoria de forces polítiques catalanes es va proposar reformar l'Estatut per assegurar un reconeixement nacional formal i un autogovern d'alt nivell competencial, simbòlic i institucional en el nou escenari global. El resultat tots el sabem.

Sortosament, la història no es repeteix, i Catalunya no es troba avui a les portes d'una nova imposició violenta que hagi d'anihilar el seu autogovern. Però Catalunya i amb ella tot l'Estat sí que es troben en una cruïlla històrica decisiva que pot segellar (o no) el fracàs d'Espanya com a projecte polític compartit i com a una democràcia de qualitat capaç d'acomodar la seva diversitat nacional interna. Amb tots els seus defectes, que les idealitzacions de la Transició perden de vista, la Constitució de 1978 va tenir una virtut, que és obrir un marc flexible en què cada comunitat autònoma pogués trobar el nivell d'autogovern més acostat possible a les característiques i aspiracions de la societat respectiva. Un sol exemple bastaria. La Constitució de 1978 estableix el deure de conèixer el castellà però no prohibeix que una comunitat autònoma pugui establir un deure de coneixement anàleg per a la seva llengua pròpia, si en aquest deure la comunitat veu tant una garantia de sostenibilitat lingüística com una eina d'integració social i d'igualtat d'oportunitats. A l'Estatut de 1979 els catalans van fixar l'objectiu d'arribar a la plena igualtat del català i del castellà «quant als drets i deures dels ciutadans de Catalunya», i

al de 2006 els catalans van considerar arribat el moment de concretar aquesta igualtat establint per al català el deure que ja existeix per al castellà. Si ara resulta que aquest deure és inconstitucional o és interpretat de manera banal, o si es posa en qüestió el significatiu èxit

“ Si les institucions i els partits polítics no són capaços de trobar una sortida digna a la situació actual, la realitat obligarà els catalans a triar entre la involució i la secessió

d'integració que ha suposat la immersió lingüística, només podem concloure que el punt on se'ns vol retornar se situa ni més ni menys que abans de 1979.

Mentre altres democràcies del món desenvolupat s'esforcen a resoldre la seva convivència multinacional a través del reconeixement constitucional del seu pluralisme nacional intern i de diversos models federals d'autogovern i de govern compartit, Espanya corre el seriós perill de voler tancar judicialment un contenciós que només es pot abordar, gestionar i resoldre en termes polítics i amb vocació de futur. Amb l'anunciada sentència d'un Tribunal Constitucional caducat, dividit, deslegitimant i internacionalment desprestigiat, és evident que Espanya es troba a les portes d'un episodi d'estricta involució política i autonòmica, amb el perill que suposa la negació de les aspiracions de reconeixement i d'autogovern nacional dels catalans. Si aquestes aspiracions —que han estat formulades amb plena lleialtat a l'ordenament jurí-

dic, pactades entre tots i referendades a les urnes— no caben a la Constitució, només hi ha dues sortides possibles: o els catalans renuncien a les seves aspiracions o renuncien a la Constitució; l'evolució federal i plurinacional de l'estat autonòmic està avui en perill mortal. Els sotasignats, col·laboradors de la premsa diària catalana, de sensibilitats i tarannàs diferents, volem unir les nostres veus per fer saber a l'opinió pública que la situació actual és excepcional i demana gestos polítics excepcionals. La responsabilitat és, en primer lloc, de les institucions i dels partits polítics. Els pactes han de ser respectats, especialment quan tenen, a més a més, la legitimitat democràtica dels ciutadans. Si les institucions i els partits polítics no són capaços de trobar una sortida digna a la situació actual, la realitat obligarà els catalans a triar entre la involució i la secessió. I no cal dir que si aquest esdevé finalment el dilema només hi haurà una opció compatible amb la història i amb les aspiracions polítiques de la majoria de catalans actuals.

Toni Aira, Sebastià Alzamora, Pere Ayguadé, Mn. Josep M. Ballarín, Joan Barril, Oriol Bohigas, Carles Boix, Pere Bonnín, Josep Borrell Figuera, Alfred Bosch, Albert Branchadell, Gemma Calvet, Àngel Castiñeira, Juli Capella, Manuel Castaño, Jordi Coca, Joaquim Coello, Agustí Colomines, Melcior Comes, Joan B. Culla, Manuel Cuyàs, Antoni Dalmau, Carles Duarte, Ramon Folch, J. M. Fonalleras, lu Forn, Patrícia Gabancho, Quim Gibert, Salvador Giner, Saül Gordillo, Xavier Gual, Hèctor López Bofill, Alfons López Tena, Josep M. Lozano, Ferran Mascarell, Àlex Masllorens, Imma Merino, Joan F. Mira, Joaquim Montclús, Josep Moya-Angeler, Xavier Muñoz, David Murillo, Josep Oliiva, Ramon Pedrós, Carles Porta, Miquel Pueyo, Pilar Rahola, Ferran Requejo, Ignasi Riera, Enric Roca, Xavier Roig, Ferran Sáez, Cristina Sánchez Miret, Vicent Sançhis, Marçal Sintès, Eulàlia Solé, Josep M. Solé i Sabaté, Sílvia Soler, Joan Subirats, Vidal Vidal, Albert Villarro, Vicenç Vllatoro

opinió | RAFAEL VILLENA. Coordinadora d'ONG Solidàries

Reduïm les engrunes

Es proposa una retallada de 600 milions d'euros a l'Ajuda Oficial al Desenvolupament en un moment en què s'han superat els mil milions de persones que pateixen fam i misèria extrema

Entre les mesures anunciades per frenar el dèficit públic, Zapatero proposa una retallada de 600 milions d'euros en l'Ajuda Oficial al Desenvolupament (AOD). Per a alguns, com Mariano Rajoy o el president de la CEOE, Gerardo Díaz Ferrán, les tises haurien d'haver anat encara més enllà. Amb un milió de famílies espanyoles a l'atur, per què hem de destinar diners a ajudar els po-

bres de fora? Malauradament per als beneficiaris de les nostres engrunes pressupostàries, la crisi ha empitjorat la seva paupèrrima situació i, per primera vegada a la història, s'han superat els mil milions de persones que pateixen fam i misèria extrema. Tot plegat, sense que hi hagin tingut res a veure.

Els Objectius del Mil·lenni, signats també per Espanya, havien de servir per reduir la pobresa i la fam a l'horitzó del 2015. Però ara, enmig d'aquesta muntanya russa en què s'ha immers l'euro, qualsevol excusa és bona per fer-se enrere i no aturar-se a reflexionar sobre si el nostre model de desenvolupament és l'adequat: un model que dibuixa més i majors desigualtats entre els països del sud i els del nord, que fomenta la concentració de la riquesa en poques mans, i que no és sostenible ni ambientalment ni socialment.

La responsabilitat dels països rics en la pobresa dels del sud és històrica i vergonyosa. Per això, som moltes les veus que assenyalen que en temps de crisi, l'AOD és quan més es necessita: per lluitar contra la fam i per millorar l'educació i la salut als països empobrits.

“ És quan més cal lluitar contra la fam i per millorar l'educació i la salut als països empobrits

La condonació del deute extern i l'abolició dels crèdits FAD —crèdits concebuts com a ajudes al desenvolupament que beneficien empreses espa-

nyoles— són reivindicacions que, amb la crisi, prenen més sentit que mai. Com ho és la demanda de la reducció de la despesa militar en favor de mantenir les polítiques socials i de cooperació al desenvolupament, que sí reverteixen directament en la qualitat de vida de les persones: amb els diners que l'Estat espanyol inverteix a comprar un helicòpter Tigre, es podrien construir cinc instituts de secundària!

L'any 2007, quan encara les vaques grasses pasturaven pels nostres prats, el govern socialista es comprometia a assolir el 0,7% del PIB el 2012. Avui, veiem amb tristesa i indignació que amb prou feines podran mantenir el 0,51% de la Renda Nacional Bruta. No és hora de reduir les engrunes, sinó de compartir-les i multiplicar-les. És una qüestió de justícia humana, tan senzill com això.